



PERIÓDICH SATIRICH,

MUMORÍSTICH, IL - LUSTRAT Y LITERARI

DONARÁ AL MENOS UNS ESQUELOTS CADA SENMANA

10 CÉNTIMS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

Números atrassats 20 centims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.



PERAL.

Un home de geni que diu que ha inventat un barco de ferro que va sota 'l mar.

Uns diuen que 'l barco farà molt furor; pero altres opinan que 'l plan no es gens bó.

Ja 'l tomban, ja 'l miran; per ara callém. Lo dia que 'l probin, llavors parlarem.

FRANCESCH PELAY BRIZ.

Al renaixer los Jochs Florals de Barcelona en 1859, y algun temps després, durant los primers anys de equell esclat, que á no poch dels mateixos que l' havian promogut va sorprendre, se feya notar per sa activitat febril, per son talent y per sa bravesa, un jove escriptor que acabava d' eixir de las aulas universitarias, deixant interrompuda la carrera de lleys per emprendre resoltament lo cultiu de las lletras catalanas, imprimint al renaixement literari las més acentuadas tendencias catalanistas.

Francesch Pelay Briz, sigué 'l primer apóstol de las reivindicacions de Catalunya, lo primer que s' atreví á proclamarlas y á sostenirlas. Los demés poetas vacilavan y més de un contradeya ab sos actes sas expansions poéticas. Unicament en Briz las mantenía ab lo fervor de un apassionat.

Era un temperament nerviós: alt, prim, escaralench: en son rostre de pómul abultats, circundat de una barba llarga y clara, una barba hebraica, brillavan sos ulls darrera de las ulleras, en continua movilitat. Multitud de joves que acudían á demanarli consells eran sempre rebuts ab amabilitat exquisita, los de menos franquesa en la sala ahont dintre de una vitrina s' ostentavan las joyas conquistadas pel mestre en poétichs certámens; los que gosavan de major familiaritat en son estudi tapissat de llibres, casi tots enquadernats ab llom vermell, en aquell estuditebi, ahont la major part del any cremava l' escalfapanxas.

Alli estava en Briz en son element. Condenat durant molts anys á reclusió, per decret de una enfermetat que no li permetía eixir al carrer sense experimentar forts rodaments de cap, allí passava sas horas entregat á la lectura de sos autors favorits, sostenint agradables conversas ab sos amichs, y produhint, produhint sempre.

Possehia la febre de la producció. Molt costava llavors, com costa encare rompre 'l g'as de la indiferencia del públich, tan més quan en Briz, en materia de forma literaria era intransigent; pero no per aixó 's desanimava, de manera que casi pot dirse qu' en los primers quinze anys després de la restauració dels Jochs Florals, tot lo moviment literari catalá s' hauría reduhit á la celebració del certámen anual, á no ser la activitat del poeta-propagandista, qu' ell sol publicava més que tots los altres autors plegats.

A Briz se degué lo *Calendari catalá*, que veié la llum desde 1865 á 1881 y 'o periódich *Lo Gay saber*, en sas dos épocas (1868-69) (1878-82). Tan en lo calendari com en la revista se donaren á coneixer gran número d' escriptors que han sigut honra de la moderna literatura, y si ni l' un ni l' altre alcansavan una gran tirada, contribuïren poderosament á estimular lo cultiu de las lletras catalanas.

Al mateix temps traduhía, vers per vers, ab més fidelitat qu' elegancia lo poema *Mireya* de Frederich Mistral; feya edicions de las obras de *Ausias March*, del *Libre de les dones é de concells* de 'n Jaume Roig, lo primer satirich de la literatura antigua; publicava un important fragment de *Lo Jardinet d' orats*, notable códex del sigle xv; y ab lo titol de *Llibre dels poetas* coleccionava composicions de un gran número de poetas catalans dels sigles anteriors al nostre,

algunas de las quals estavan poch menos que perdudas entre la pols dels arxius y bibliotecas.

Un cinch volums reunía las *Cansons de la terra*, la lletra, la música y las variants, tot aplegat de la boca del poble, sent de admirar tanta paciència y tanta constancia en un home que havia de viure, com hem dit avants, poch menos que tancat á casa s'eva.

Sos treballs propis pujan també á una xifra considerable. Probaré de recordarlos: *La Masia dels amors* y *La Orientada* (poemas); *Lo brot d' achs* *Lo llibre del cor meu*, *Flors y violas* y *Primaveras* (colecció s de poesias); *Las set baladas*, *Las venjansas del rey Pere* (romansos); *Lo llibre dels angels* y *Lo llibre dels noys* (obretas en vers destinadas á la infancia); *Lo llibre dels cants* (traducció); *La panolla* y *La roja*, (colecció de rondallas); *Lo coronel de Anjou* (novela); *La creu de plata*, *Bach de Roda*. *Miquel Rius* y *La fals* (dramas, lo darrer en coloboració ab D. Federich Soler); *Las malas llenguas* y *Lo barret blanc* (comedias); *La pinya d' or* (màgica) y *Qui s' espera 's desespera*, monó'ech arreglat del francès.

De alguns anys ensá, cada día més malalt, havia hagut de donar trevas al afany de publicar; mes no per aixó sabia es'arse d' escriure. Sabém que deixa un número regular de produccions inéditas, entre ellas un notable poema romancesch, qu' es de desitjar vegi la llum pública.

No parlo de las qualitats del escriptor y del poeta, per no ser aquest lo moment de juljarlo. Tal vegada la crítica trobará que la majoria de sas obras adoleixen del excés de producció, de aquella febre que 'l feya escriure depressa, baix l' imperi de sa mateixa nerviositat; pero en totas s' hi descubreix vigor, altesa de pensament, y exquisit sentiment poéti h.

Al any 1869 sigué proclamat mestre en Gay Saber, havent sigut lo séptim en obtenir tan senyalada distinció, y en 1875 president dels Jochs Florals, no havent pogut assistir á la festa, per sa falta de salut.

Sa mort ocorreguda 'l dilluns de la present senmana, ha sigut molt sentida. La literatura catalana ha perdut ab Francesch Pelay Briz un dels apóstols que més l' havian enaltida.

Nosaltres no trobém més digna manera de honrar sa volguda memoria, que reproduhir *La cansó de la destal*, fragment de la magnífica composició *La cansó de mestre Jan*, premiada ab la Flor natural en la festa dels Jochs Florals de 1871 y una de las joyas de la moderna literatura catalana.

Mestre Jan, després de animar á sos fadrins de la farga á qu' enllesteixin la feyna los promet cantarlos una cansó treta per ell, y al só del martinet y dels martells ho fa tal com ho diu. Escoltémlo:

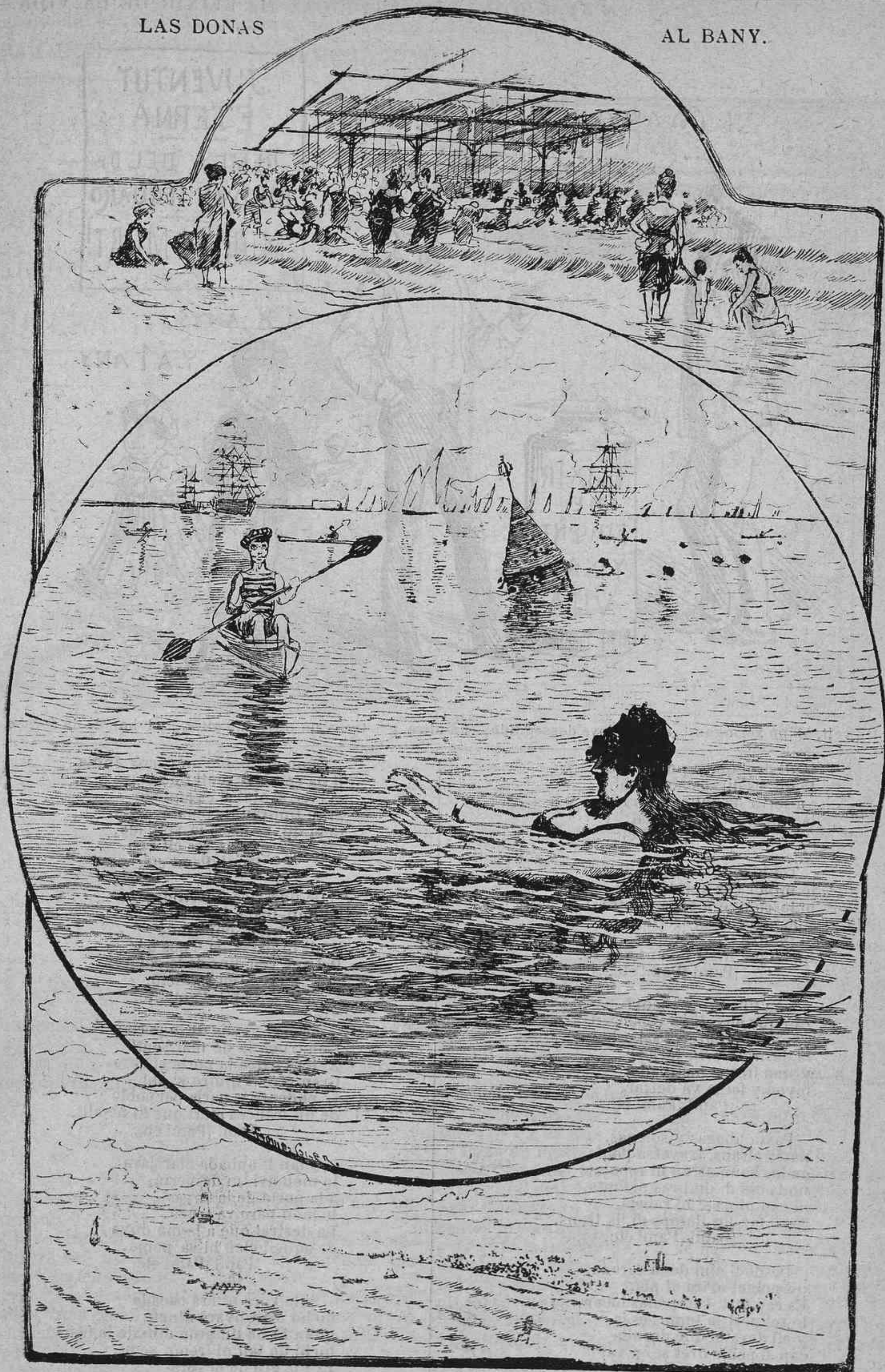
Fa molts anys, quan se sentían
somatents per tot arréu,
quan la pobra Catalunya
del francès duya la creu,
va sortir de aquí 'l mèu pare
ab cap baix y llengé 'l péu.

¡Pam! ¡Pam!
¡Pam! ¡Pam!
¡Visca la farga! ¡Visca la farga!
¡Pam! ¡Pam!
¡Pam! ¡Pam!
¡Visca la farga y Mes re Jan!

Ganivet duya á la faixa,
á la dreita una destal:

LAS DONAS

AL BANY.



¡Qui fos llús, moll ó palaya,
per estarse aquí amagat

y contemplá 'l panorama
ab tota comoditat!



Un vell, ab un xeringasso,—es un jove desseguida,—un altre, y 's torna un noy;—un altre... y l' han de dá á dida.

la destral que aquí fou feta
lo qu' es dirvos'ho no cal,
va sortir de aquesta farga,
la va fondre eixa fornal.
¡Pam! ¡Pam! etc.

Tot lo tall l' enribetava
lo millor çer que 's sol fè,
lo tascó n' era obra mestra
y lo mánech de freixé.
Si pesava tretze lliuras
bè ho pot di' 'l balans que tè.
¡Pam! ¡Pam! etc.

Una filla qu' ell tenia
diu que algu li va robar.
Quan mon pare va saberho
la destral ne va forjar,
y una fresca matinada
feyna y farga va deixar.
¡Pam! ¡Pam! etc.

Passa ubagas y solanas,
passa a fraus, travessa ponts,
en las baumas no hi reposa,
no fa cas d' ombras ni fonts.
Si cau pluja s' hi rabeja,
res li fan los llamps ni 'ls trons.
¡Pam! ¡Pam! etc.

Desde 'l cim de la carena
un poblet ovira al plá.
Es cap tart, campanas tocan,
lo sol post fa temps es ja,
y ell devalla que devalla
cap al poble dret se 'n va.
¡Pam! ¡Pam! etc.

Quan del poble un carré enfla
li ha semblat sentí una veu:
¡Verge santa! si es aquella
prou tindrán de plantar créu.
Com qu' es fosca la vetllada,
més que guayta res ell véu.
¡Pam! ¡Pam! etc.

De una xica finestreta
ne mitj-bada 'l finestró;
la finestra es enreixada,
l' ull hi passa, si 'l cos nó.
Del que véu dins de la cambra
ja n' hi vé gréu tremoló.
¡Pam! ¡Pam! etc.

Pren l' anella de la porta;
¡son truch fa de mal sentí!
Al ters truch la porta s' obra...
Gran remor dintre s' ohí.
L' endemá 's parla pèl poble
de un francés mort que hi ha allí.
¡Pam! ¡Pam! etc.

Quan l' aubada clarejava
lo mèu avi 'm despertá:
á la porta de la farga
lo mèu pare va trucá.
La destral que á la má duya
de aquell clau hi va penjá.
¡Pam! ¡Pam! etc.

Si la vora n' era oscada
no ho extranvará ningú;
quan hi ha un grop dins de la fusta
no hi ha tall ni tremp segü.
Era negra de la vora
qu' era sanch ne va dí algu.

GRAN INVENCIÓ PER SER SEMPRES JOVE.



Al sapigué aquest invent diu que la Mort s' ha matat...



Y las botigas de caixas desseguida s' han tancat.

¡Pam! ¡Pam! etc.

De germanà si 'n tenia los mèus pares ho sabrán: si algun cop ne feyan festa me portavan á Sant Joan. Una monja quan me veyá se posava á fè un gros plant.

¡Pam! ¡Pam!
¡Visca la fargal! ¡Visca la fargal!
¡Pam! ¡Pam!
¡Visca la farga y mestre Jan!

Francesch Pelay Briz contava uns cinquanta anys.

En un dels próxims números publicarem lo retrato del malaguanyat poeta.

P. DEL O.

ETC.

L' inventor de la máquina de vapor va ser un gran home.

L' inventor del telégrafo va ser un gran home.

Fins va ser un gran home l' inventor de las truytas á la francesa.

Pero l' inventor del *etcétera* va ser cent mil vegadas més gran home que tots los inventors que hi citat y que altres que no cito per falta de temps.

¡L' etcétera!

¿Saben tota la trascendencia, tota la importancia, tota la significació d' aquesta maravillosa expressió llatina?

Sense 'ls ulls se pot enrahonar, sense las mans se pot enrahonar, fins sense la llengua 's pot enrahonar...!

Sense l' etcétera nó; es impossible.

Si no s' hagués inventat l' etcétera, la major part de las vegadas nos quedariam encallats á mitja conversació, sense sapiguer cóm acabarla.

Ab l' etcétera tot s' arregla; no hi ha dificultat que no desaparegui, no hi ha concepte arriscat que no 's pugui dir, no hi ha inconveniencia que no 's logri explicar.

Un *russinyol* obra tots los panys: un etcétera expresa totas las ideas. Es una especie de *russinyol* del llenguatge.

¡A quants y quants homes treu d' apuros un etcétera ben aplicat y dit á temps!

¿Un advocat parla d' algún assumpto de dret, que per ell es una mica confós?

Pues ab molta senzillés surt del conflicte.

—La lley es terminant—diu l' home.—Recordin aquell article del códich que s' ocupa d' aquest cas: *Quando un menor llega á la mayor edad y trata de emanciparse de sus tutores... etc.*

L' infelís no sab de qué se las heu, pero la forsa del etcétera aplasta als seus contrincants, y aquests no poden fer res més que baixar lo cap y declarararse vensuts.

¿Un predicador s' enreda dalt de la trona en una qüestió teològica intrincada? Má al recurs suprem.

—En fi, san Agustí ja ho diu: *Felix qui potuit rerum... etc.*—

Al sentirli 'l final del seu argument tothom ja 's clava boca á terra.

¿Un orador impolítich fa un discurs en una academia, y 's troba sense sapiguer cóm atacar lo sufragi universal, qu' era l' objecte de la sèva arenga? Pues vinga 'l *cüralo-todo*.

—¿Qué voléu més!— crida exaltantse repentinament.—¿No sabéu lo que deya Guizot? *Dieu n' a donné la force a l' homme que pour le temoigner... etc.*

¿Quí xilla davant d' aquest etcétera tan oportú?

Ab una colla d' etcéteras disponibles, poden calumniar é insultar á tota la rassa humana, deixant anar los conceptes més tremendos, sense por de cap responsabilitat.

Per exemple:

—Vosté ja ho diu qu' es honrat, pero .. etc.—

—¿Volen una manera més lacónica de dir á un home que posan en dupte la sèva honradés?

—Aquella senyora se las pega de molt virtuosa, pero... etc.—

¿Quí no compendrà que la tal sempre está una mica picada de malura?

—Hi ha donas que 's retiran á un convent perque 'l món las hi fa fástich, y avants de retirarse... etc.—

Fins lo més candorós entendrà que aixó vol dir que las donas en qüestió n' han fet alguna de crespa.

Devegadas nos passa que sabém positivament certas cosas; pero siga pèl sèu caràcter immoral, siga per la dificultat que tindriam en probarlas si 'ns hi obliguessin, no 'ns atrevim á dir las d' un modo desembossat y categórich.

Pues llavors apelém al etcétera y ho desenbutxaquém tot.

Aquí tenen un mostruari de cassos.

—Mo ts ajuntaments blasonan de probitat y administració pura, y si quan surten del local hont tenen la caixa los hi escorcollessim las butxacas... etc.

—Donya Fulana es una senyora molt amiga de gastar y donarse bona vida; y com lo sèu marit no es escrupulós y ella es guapa y jova... etc.

—En Pau y en Pere han obert un establiment ab lo capital que 'ls ha prestat un amich, y dats los antecedents de 'n Pere y en Pau, es segur que avants d' un any... etc.—

¿Ho veuen?

L' etcétera es lo que dona la forsa á la oració: es la salsa, la nota lluminosa, l' ànima de la paraula humana.

Encare tè un altra particularitat: es un arma de dos talls, un jech que tè dret y revés.

Aixís com serveix pera dissimular lo que sabém, pot utilisarse també pera tapar lo que no sabém.

Jo conech un tipo que ab l' etcétera 's dona un llustre d' alló més, parlant una pila d' idiomas.

¿Vol donarse ínfulas d' enrahonar francés?

Pues s' explica aixís:

J'ai connu quan je etais... etc.

¿Vol parlar italiá?

Così va il mondo... etc.

¿Vol passar per llatinista?

Quosque tandem... etc.

Y ab l' etcétera per *estribillo* ha arribat á conquistar fama d' erudit é ilustrat.

¿Están prou convensuts de la importancia del etcétera?

¿Sí? Pués jo estich convensut d' un altra cosa.

Y es: que que quan un autor comprén que un article ja es prou llarch, avants que 's fassi pesat...

¿Etcétera!

A. MARCH.

COM MOLTAS N' HI HA.

¿Es vritat Marieta que fas lo que m' han dit?

¿Que vas tan á l' iglesia y 't pegas cops al pit?

¿Que 'ts hica de María; que 'ls balls fástich te fan, y que 'ls joves no 't miras... sinó de tan en tan?

¿Que vas á conferencias que un vicari formal dona totas las festas en la Dominical?

Y tot aixó María, digas, ¿de cor ho fas? qué vols que 't digui, nena, no 'm convencerás pas.

¿Qué hi diu en Marcelino, lo primer que á desdir, satisfé los desitjos que li vas fer sentir?

¿Y 'l teu constant Pepito que per tú era tot cor?

¿Y 'l Rafel del regalo?..

¿Lo del rellotje d' or!..

¿Y 'l Félix? aquell jove tan guapo y aixerit, que 'l bon Jan de ton pare atrapá ab tú una nit?

Y tants altres y altres com á la vila hi ha, digas, ¿de tú no 's riuhen quan te veuen passá'?

Perque creu que era cosa de riure de debó, al veure't l' altre dia tant sería á professó.

Vaja, no dupto, nena, seguint tal taranná, que 't veurém... majordona d' un jove capellá.

RAMONET R.

BUSCANT LA FRESCA.

Don Ramon...

¿Mírinse!

Fa trenta sis anys qu' es al món, tè trenta sis mil duros y porta trenta istius de patir com un condemnat. Y dich trenta y no trenta sis, perque 'ls primers sis anys de viure no s' hi va fixar gran cosa.

Pero desde que va comensar á tenir us de rahó, don Ramon ha sufert fins á un límit indescriptible. L' istiu es per ell un torment, sols comparable ab los que s' usavan en los millors temps de la inquisició.

¿Quína manera de llensar esbufechs! ¡quín modo de suar!

Los regalims de mullena li van cara avall, brillant com los rastres que deixan los cargols al arrossegar-se per las parets.

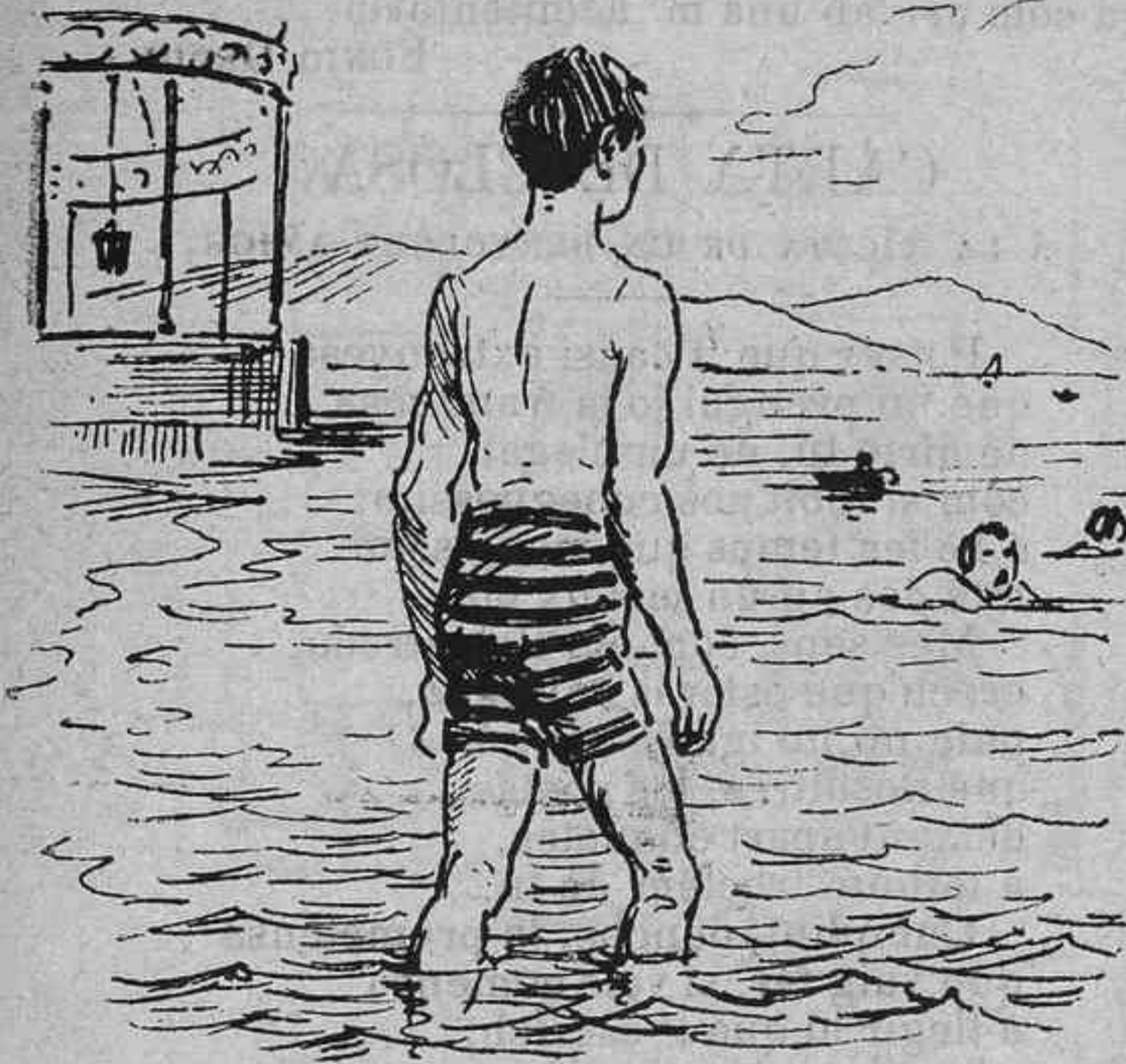
No pot sortir de casa que no cridi l' atenció del públich: tothom se 'n adona desseguida.

—¡Ay ay!—diuhen los que passen—aquest se nyor se 'n va en humitat.

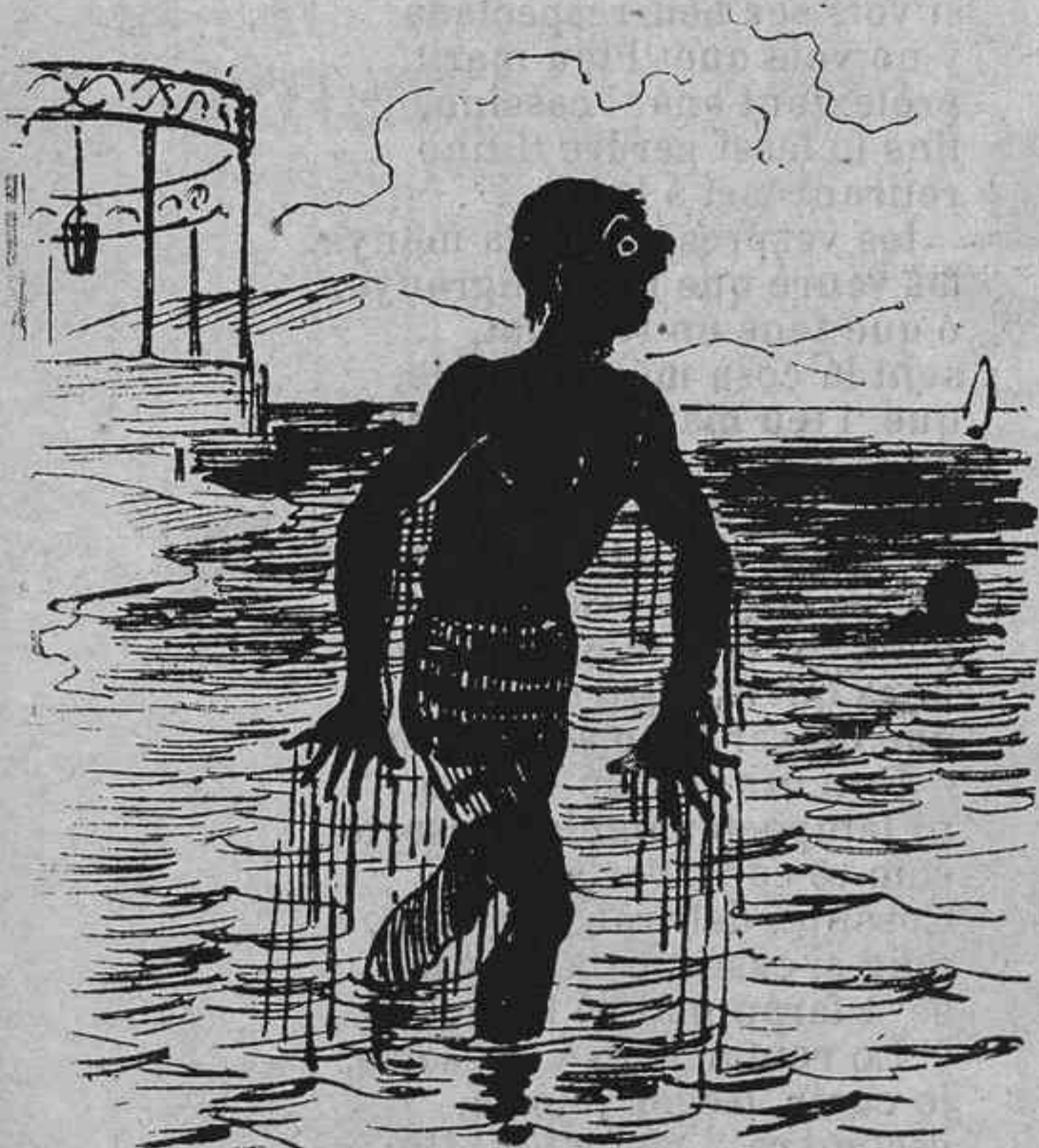
—¡Y tal!—anyadeixen altres.—Sembla talment que tingui aygua viva á la pell.

—¡No hi ha més! ¡'S fon... 's fon!—

LA PLATJA DE LA MAR VELLA.



Com que 'l gas es tan á prop y allí son tan putiners...



Van al mar per netejarse, y 'n surten uns carboners.

Y aixís es: don Ramon se fon de calor... y de rabia.

Aquest istiu l' home va determinar defensarse heroicament. Aquella manera de suar era inaguantable.

—Estich resolt;—deya—ó deixaré de suar ó *perceré en la demanda.*—

Va comensar per béures una gaseosa cada cinch minuts.

—Si la gaseosa es una beguda refrescant, per forsa s' hi ha de coneixe —

Ja s' hi coneixia, pero era un perjudici séu: com més gaseosas se clavava al cos, més suava.

Llavors apelá als banys. Cada dia 'n prenía tres ó quatre. Ho probava tot. De *pila*, de platja, de dutxa, salats, dolsos, ab sagó...

Pero tot inútil. Don Ramon encare suava més: semblava que al banyarse, son cos s' omplía d' aygua, y després li sortía pèls poros.

—¡Ja sé lo que haig de fer!—va dir un día l' home, inspirat súbitament. —¡Passaré ls istius á Russia, á Sant Petersburg! Allí de fixo hi trobaré fresca.—

Agafa la maleta, s' ompla las butxacas de diners, corra á la estació y se 'n va cap á Russia.

Arriba á Sant Petersburg, y en lloch de la fresca qu' esperava trobarhi, topa ab un periódich en una taula d' una cerveseria y en ell hi llegeix lo següent.

«Sant Petersburg es un forn: la opinió está sumament sobreexcitada. No s parla de res més que de la guerra próxima á estallar. Lo que 's respira aquí no es ayre, sino foch.»

Don Ramon per poch cau desmayat.

Ultimament m' han dit qu' está determinat á pegarse un tiro.

Será lo millor.

¡Llavors sí qu' estará *ben fresch.*

MATÍAS BONAFÉ.

LAS ARTS EN LA DONA.

Sempre m' ha agradat y he defensat la emancipació de la dona, puig comprench que 'l progrés deu exténdres y abarcar totas las classes socials sens distinció de sexos. Pero la emancipació admesa pèl bon sentit; no una resurrecció *ridícula.*

¿Pot véurers cosa més culta que contemplar á una senyora trasant figuras geométricas sobre un plano com escots, mánegas, hombreras y pinsas?

Además, ja que 'l matrimoni s' ha simbolisat per una taronja, no estaria gens bè que l' una mitja fos bona y l' altra macada.

Un amich opina diferentment.

—La dona no ha nascut pera ser política, ni académica, ni artista, ni doctora: en los punts que l' home a' causa en estas quatre especialitats..... trobo ridícul 'l que una dona pretenga posarse al nivell intelectual de l' home.

En tant la dona siga tan excessivament crédu-la, *lingüística* y apassionada. Que no deixarà may de serho.

Una demostració: «La part, sempre es menor que 'l tot.» Si la dona 's formá d' una part de l' home (dígalí costella) perdona que parli bíblica-ment, ¿cóm pot atrevirse á igualarlo?

Dóna á la dona 'l tractament y respecte d' amiga, instruheixla si pot ser en totas las ciencias y arts, mentres es joveneta, pera dignificarla. Pero després no deu haver de tenir més aspiració que la de ser una bona esposa, bona mare, neta, bondadosa y administradora.

Una dona abtals qualitats val més que la George Sand, la Pardo Bazán, la Patti, la Michel y totas las célebres hagudas y per haver, en las ciencias y en las arts.....—

En tal sentit avuy ja hem caminat una mica. Ja tením alguna *Doctora*; las escriptoras apareixen com per escotilló, y d' afiliadas al Magisteri ni ha més qu' un foch no 'n cremaría. Aixó sense

contar las notabilitats de cada casa bona, que fan escriure, encare que cubertes ab lo vel de la modestia y que cultivan las arts en tots los seus rams y toyas.

No haig d' anar gaire lluny: ¡la Pepeta! Hermosa nena de disset anys, rossa com una torrada feta ab poch foc y ab uns ulls... de poll que la crucifican!.. No 'ls descrich lo seu retrato perque tinch feyna ara, més sí que 'ls diré, que, com á complement á sos dons fisichs t' 'ls més bells intellectuals. Ella 's perdria per la música; t' una gran afició á la poesia, t' 'l nas un xich arre-mangat y una gran ilusió per la pintura! ¡Pero allá 'hont la seva afició ralla en lo deliri, es ab las galdas de moltó á la brasa!

Ab fascinació arrobadora contempla las borras-cas del mar y la posta melancólica del sol, com l' esclat de l' aurora; lo seu mocador quant ha acabat de mocarse, lo cabridet remugant ó 'l fidel gos apuntalant una paret!

Es trista cosa véurerla ab sos hermosos ulls plens de cristallinas llágrimas al llegir una composició poética ó quant sa mare l' ha plantofejada.

¡Quántas vegadas l' hi vista, agafar los pin-zells, la paleta, 'l caballet y..... com qu' es tan entussiasta par las marinas ¡apa! cap á la platja á rentarse 'ls peus!

¿Y en quant á la part filarmónica? Es un especie de Donizetti famella.

No hi ha ópera qu' ella no hagi vist, ni pessa que no toqui.

Ella, per sentir una orquesta de cegos tan sols, es molt capás de deixar lo brenar y 'ls plats per rentar.

L' última minyona que se 'n va anar ja ho deya: —¡No estích per músicas; jo no vull que 'm manqui la teca—y luego deya—no m' agrada una casa que tingan tantas solfas en los vestits!..

La vehina de sota casa, qu' es una noya de trenta dos anys, també sé qu' es una artista consumida vull dir: ¡consumada!

Qu' es una excelent pintora ja 'm consta. (Un servidor de vostés, mal m' está 'l dirho, ho entench un poch aixó de la pintura ¡pse!.. també pinto alguna cosa; com..... llits de ferro, braserets... ahir vaig pintar un catre...)

Més... ¡la vehineta!.. ¡no dich jo!.. la semana passada va pintar... la cigonya al seu marit... ¡Ey! no sola: en aqueix quadro va ajudarla un amich.

No puch pas anarla á veure que no l' atrapi pintant... se la cara.

No ho sé: ab aixó de la pintura trobo que hi son molt aficionadotas las senyoras..... Sobre tot en los dos géneros últims.

A nosaltres 'ns ilusiona molt aixó de l' art en la dona. ¡Y es tan natural! ¿qué importa que no sápigam posá uns culs de pantalóns si saben llegir bè una composició poética?

Jo la veritat. Sempre que veig una senyoreta ja tinch un' ansia del dimoni pensant: ¿quí sab si sabrá tocá 'l piano y fregi employa!

L' home, per 'xó, sempre 'n sab més que la dona de tocá 'l piano: está clar: ¡cóm que som més llarchs de dits!..

Dijous passat va arribar en Nofre, 'l masover de l' hisenda de la vehineta y justament en aquells días ella estava ensajant una cansó ab ayre de waltz y tot lo sant día no haurian sentit altre musica que 'l do mi-sol, do-mi-sol-dó... Tant que un jayo va exclamar desde 'l cel-obert á fi de ser entés: —¡Ja la tinch al cervell aquesta cansó!

Extranyat en Nofre y hasta ja mitj tip de tanta xeringa, digué resolt á la vehina:

—¿Cóm es que no més apreta aquestas tres cosas y las altras no? ¿Que no sonan donya Virtuts?

—Sí Nofre, sí; totas las teclas sonan—ella digué.—¿Y donchs, vos, cuántas teclas apretariau?

—¿Jo?...—Y mirántsela fit á fit murmurá:—Ara com ara ab una m' acontentaria.

FONIO DEDIN.

CARTA DESCLOSA.

Á LA XICOTA DE UN BENVOLGUT AMICH.

Potser que 't causi extranyesa que 'm prengui jo la franquesa de dirte tu, de un plegat, com si molt nos coneguessim, ó bè fes temps que menjessim tots dos en un mateix plat.

Mes sent, com ets il-lustrada, crech que estarás enterada, puig no ho ignora ningú, que nosaltres, los poetas, deixant apart etiquetas, á tothom tractém de tu.

Cumplint, donchs, la prometensa que vaig fer, si vols comensa á llegir lo que t' escrich; advertinte de passada, que anirás equivocada si no creus lo que jo 't dich.

Un cop siguis ja casada, si vols ser ben respectada y no vols que 'l teu marit, pretextant aná 'l cassino, fins te fassi perdre 'l tino retirant tart á la nit,

los vespres ab molta manya, fas veure que tens migranya, ó que tens un refredat, sent la cosa més probable, que 'l teu marit, molt amable, no 's mogui del teu costat.

Si renyiu, qualsevol día, (cosa que jo no ho voldria,) no 'us tiréu pèl cap los plats; pues val més moltas vegadas unas quantas garrotadas... que deixar los plats trencats.

Procura no cap-ficarte, ni tampoch vulguis cansarte, com t' cansavas avants. Casante, del treball plegas, puig si cusas, ó bè fregas, se 't farán mal bè las mans.

Lo rentar plats y cassolas; lo cusir, fregar rajolas, escombrá 'l pis, y fè 'l llit; com son cosas per distreure, tot aixó, si m' has de creure, fes'ho fer pèl teu marit.

Finalment: á ne 'l teu home, tant en serio, com en broma, no li deixis portá' un ral; com fumant se gasta massa, que fumi paper d' estrassa que no li farà tan mal.

Nota. Vaig á despedirme; creyent no voldrás trahirme, tot aixó, no ho diguis pas... perque si ell ho sabia quan me trobés algún día... potser que 'm trenqués un bras.

LLUÍS SALVADOR.

L' ENTRADA DE DON FRANCISCO.



¡Quin trèsbals! ¡quín entussiasme!
¡quíns aplausos plens de foch!
¿Qué no hi van anar vostés?
¿No? Pues nosaltres... tampoch.

LLIBRES.

JOCHS FLORALS DE BARCELONA.—1889.—Any 31 de sa restauració.—Lo volum de las composicions premiadas en l' any corrent confirman las ideas que apuntárem al eixir de la festa. Las hem llegidas ab detenció sense trobarhi lo que buscavam. Hi ha en moltes d' ellas habilitat y enginy; pero no hi ha geni. No podríam senyalarne una de aquellas que crean la fama de un autor: la cullita es migrada.

Los versificadors abundan tant com escasseja la verdadera inspiració. A jutjar pèl l' últim volum, los Jochs Florals viuhèn de sí mateixos, copiant y reproduhint las mateixas figuras, las mateixas imatjes de sempre ¿No sortirá un poeta capás de fernos admirar una cosa nova? Esperém

La joya del volum es lo discurs del President, don Angel Guimerá, que tant aplaudit sigué 'l día de la festa.

Es un treball viril, empedrat d' elevats conceptes y animat de un calor extraordinari. Prescindint de sas tendencias, deu aplaudirse per sa magnífica forma literaria.

L' únich treball en prosa que alcansá premi son unas notas arquitectónicas sobre las Iglesias de Sant Pere de Tarrassa, degudas á D. Joseph Puig y Cadafalch. Es un estudi molt erudit que abunda en consideracions lluminosas sobre aquells extranys monuments en relació ab lo carácter de l' arquitectura catalana en los principis de la Edat mitja.

LA GRAN EXPOSICIÓ.—Ab lo quadern onze ha posat fi á son poema festiu lo conegut escriptor don Joan Molas y Casas.

Ab ell se completa l' obra, que conté 280 páginas y forma un tomo elegant adornat ab 215 dibuixos, deguts al Sr. Miró y Folguera.

Lo Sr. Molas ab sa facilitat de versificació y ab sas bonas sortidas ha sortit ayros en sa difícil empresa.

¡SENSE ARGUMENT!—Aixís se titula un joguet original en un acte y en prosa, degut á D. Lluís Llibre, y que sigué estrenat ab éxit durant l' última temporada en lo Teatro de Novedats. Doném las gracias á son autor per haver tingut l' amabilitat d' enviárnose'n un exemplar.

RATA SABIA.

AL LLEGIDOR.

SONET.

Com que fumo tabaco del barato
perque no puch comprar del de primera,
tinch lo coll, lector m. u, d' una manera
que 'm dona tot sovint algún mal rato.

Veyent que la salut me desbarato,
decidit he comprat á la estanquera
un paquet de sis rals, y sense espera
al arribá al café 'l paquet esclato.

¿Tal volta pensarás que contenía
tabaco superior sense bruticia
perque lo tal paquet sis rals valia?

Donchs escolta: també era una inmundicia,
y á més. . me pots ben creure, no dich bolas,
vaig trobarhi un parell de castanyolas.

A. ROSSELL.



LÍRICH.

Adriana Lecouvreur es un drama d' empenyo en lo qual solen probar las sevas forsas totas las primeras damas de algún mérit. La Lina Novelli l' escullí pera son benefici y á pesar de que no l' havia fet may, l' interpretá ab verdader talent, y ab gran distinció, fent destacar las situacions principals de l' obra. En l' últim acte sobre tot, en la escena del envenenament, en lo deliri y en la mort lográ conoure al públich, fentse aplaudir ab gran entussiasme.

Lo te ó tingué de alsarse un sens fi de vegadas y l' escena quedá alfombrada de flors, mentres alguns criats presentavan á la simpática Lina un bon número de preciosos regalos.

Novelli posá fi á la vetllada ab lo monólech *Condanziamo* qu' es l' última proba de la extraordinaria duetilitat del seu talent. Quatre paraulas dirigidas al públich ab aquella naturalitat encisadora, tan propia del artista, precedeixen una escena de tres personatjes, que interpreta ell tot sol: la muller, l' amant y 'l marit, y ho fa cambiant de veu y hasta de cara é imitant fins á un grau que sembla inveressimil á la Duze, á n' en Reinach y á Cessare Rossi.

Després figura que tè un dupte y acut á consultarlo al actor milanés Ferrovilla, á la Marini, á n' en Salvini y á l' Ernest Rossi. Nova imitació de aquests quatre artistas, pero tan estupenda y al mateix temps tan graciosa que no pot concebirse un treball més just ni més agradable.

Lo públich no sabia lo que li passava.

La comedia *Il maestro Zaccaria*, pintura de las tristesas cómicas dels mestres d' estudi, que per lo que 's veu, lo mateix á Italia que á Espanya passan la pena negra, tè tres actes molt regulars abundants de vis cómica y d' efectes escénichs y seguits de un desenllás que revela escás ingeni.

Però tractantse de un artista de la talla de 'n Novelli, l' obra es lo de menos. Hi ha que veure'l en lo tipo de protagonista, ab sa cara en la qual se transparenta la honradés y la pobresa, ple de arranchs generosos y de dignitat. Es un nou tipo primorosament brodat que hem de afegir á la llarga llista dels que cada nit nos presenta.

Magníficament secundat per la Pieri Tozzi y la Fortuzzi y pèls Srs. Pasquinelli y Tovagliari, aixís com per los demés artistas, qual nom sentím no recordar, la comedia, sense tenir grans condicions, se fa agradabilíssima, presentant quadros de familia, castissament italians, dotats de un rellu extraordinari.

Un nou monólech: *La huelga dels manyáns*. Novelli, transformat en un treballador sexagenari, que víctima de la fam y de la desesperació, contesta á un insult ab un cop de mall matant á un home, está admirable. Es precis veure son aspecte, contemplar sos ademáns, escoltar sa véu animada que recorre tots los matisos, per rendirse una vegada més davant de sas pasmosas facultats, unidas á un talent colossal.

La comedieta *Oro ed oropello*, de tarifa vella; pero sumament entretinguda, sigué també

del gust del públich, alcansant una execució primorosa.

Divendres benefici de la simpática Fortuzzi, una de las millors *ingénuas* qu'hem vist sobre las taulas.

La funció está mol ben triada. Se compon de la comedieta *Dal norte al sud*, qu' es una *bluette* preciosa y de la graciosíssima *Santarellina*, aquella Mlle. Nitouche, en que la falta de música está sobradament compensada per la escelencia dels actors que la interpretan. L'organista y la colegiala; en Novelli y la Fortuzzi hi están inimitables.

ESPANYOL.

Las funcions de moda que 's donan lo dijous de cada senmana asseguran un plé. Veritat es qu' en tal dia 's verifican los estrenos. Per ahir mateix estava anunciada la primera representació de la comedia *El cura de Longueval*, de la qual no podrém parlarne fins la senmana próxima.

Lo dijous anterior s' estrená la comedieta *Después de Dios*, deguda á la filla del malaguanyat autor Sr. Eguilaz. Es una obra esencialment femenina, una mica lánguida pero embellida per numerosas delicadesas y una esmerada verificació.

A continuació 's posaren *Los Hugonotes* y *El crimen misterioso*, un parell de produccions que provocan sempre las riallas del públich, ja prou conegudas perque dega parlarne. Bastará dir tan sols qu' en Rossell, qu' es un gat dels frares, las pren p l seu compte, per compendre l' efecte que produheixen.

Los que pateixin de melancolía vajan a véurelas y 'n sortiran curats radicalment.

TÍVOLI.

Dinorah, *Maria di Rohan*, *Rigoletto*, *Frà Diavolo*, *La Favorita* y *l' Barbieri di Seviglia*, ó com si diguessem, cada dia una ópera distint.

Aixó mentres adelantan los ensaigs de la preciosa *Carmen*, que será posada ab decoracions novas y qual desempenyo está confiat per lo que respecta á las primeras parts, á la Giorgio y á la Huguet, á n' en Bertrán y á n' en Carbonell.

La empresa no ha reparat en sacrificis, á fi de complaure al *dilletanti* que freqüentan lo favoregut teatro.

Carmen, una ópera moderna... ¡y per dos ralets!... ¡quí 'ns ho havia de dir!

NOVEDATS.

L' últim estreno no ha sigut dels més afornats.

Se titula *¡Los de Cuba!* y es una gatada sense cap ni sentené, exornada ab las sevas corresponents escenas flamencas y altres excessos.

Unicament uns *couplets* de gust francés van agradar als senyos.

Però uns *couplets*, per boniehs que sigan, no bastan á salvar una producció.

Nada: á tatxarne un' altre, que lo qu' es aquest ha sortir carabassa.

CATALUNYA.

El octavo no mentir, *El desdén con el desdén* comedia de Moreto molt bèn interpretada per en Calvo, *La carcajada*, una de las obras predi-

PRETENSIONS DELS COTXEROS.



Han demanat que l' arcalde tot ho fassi entarugar... ¡Está molt bè! Qu' entaruguin... y ells que 's cuydin de pagar.

lectas de 'n Vico, ab aquestas obras fan de bon esperar las novedats anunciadas.

Dimecres funció en honor del vell Valero.

Després de la representació de *La Carcajada*, se tributá al octogenari actor los honors del triunfo. Novelli enviá á la festa una magnífica corona, que li sigué oferta per un gran número dels artistas de la companyia italiana. Lo Sr. Fortuzzi llegí un discursel plé d' efusió y de carinyo.

Inmediatament lo Sr. Vico qu' estava rodejat de tota la companyia, doná lectura á una sentida poesia del Sr. Coll y Britapaja, després de lo qual colocá una corona sobre 'l front del seu mestre; pero aquest en un rasgo de modestia se l' arrencá.

Lo públich estava entusiasmát: lo teló tingué de alsarse un sens fi de vegadas, y en una d' ellas, Valero, conmogut plé d' emoció, cuberts de llágrimas los ulls feu grans elogis de la terra catalana. «Aquí morí la meva esposa, digué: aquí vull deixarhi jo també 'ls meus ossos.

La festa resultá senzilla; pero molt afectuosa, prenenthi part lo públich que omplía 'l teatro de gom á gom.

Per ahir dijous estava anunciat l' estreno del nou drama d' Echegueray, titulat *Los rígidos*, del qual ne parlarém la senmana próxima.

CIRCO EQUESTRE.

Continuan las variadas funcions de sempre, á las quals donan interés las familias Nagels, Hugosset y Balaguer, ab sos extraordinaris exercicis.

De cada una d' ellas pot dirse:
—¡Apreciable familia!

TOROS

Diumenje corrida de toros; pero no com las de París, sinó de debó, ab las banyas punxagudas... y espavilarse.

Los banyuts, procedents de la *ganaderia navarra* de Joaquín Díaz, serán treballats per Gallito, Valentín Martín y Fabrilo.

Ab tals toreros bè pot dirse sense temor d'equivocarse que hi haurá incidents per tots los gustos.

N. N. N.

EPÍGRAMAS.

En materia d'advocats
no vulguéu saberhi ré',
perque ho solen fer tant bé
que 'us trobaréu enredats,
sens saber cóm ni perquè.

Y 'us causarán tants tropells,
y 'us armarán tants capdells
que jamay veuréu desfets,
resultant que tots los p'ets
ningú 'ls guanya fora d'ells.

Una costella ben bona
sempre en March vol per sopar;
pero á voltas sol passar
que sa esposa no n'hi dona.

¿Saben qu' es? Que un cosí de ella
qu' es poeta mol tronat
la visita, y de amagat
se li menja la costella.

Angel mèu te deya un día
y també hermós serafí
foll d' amor y frenesí
quan tot just te coneixia.

Poch després me persuadia
de que alabansa aixó no era,

UNA PRIMA-DONA.



Surt, dona un crit penetrant
y ataca un ayre fantástich,
suspirant de tan en tan...
(Y 'l públich també: de fástich.)

quedant curt de tal manera
que ara 'm consta, perque es cert,
qu' ets ángel de cel-obert
y á més serafí d' aygüera.

P. TALLADAS.



¡Quina allocució més ribombant van publicar
las classes... ¿cóm ne diré?... ¡ah, sí! las classes
arrossaires, ab la idea de preparar al ciudadá be-
nemérit una recepció colossal, entussiasta, fre-
nética, solemne y espatarrant!

Va sortir alló de que Ell portava resolta una
pila de projectes; que aquests projectes al reali-
sarse acabarian ab la penuria de la classe obrera,
y que cessaria de una vegada *el azote de la*
emigración que tantos males y tanta ignominia
nos cuesta.

¡Quí s' ho havia de pensar! De aquells ápats de
Granada, de aquells xéflis de Madrid, de aquell
presentarse á tot arréu precedit dels municipals
de caballería, n' ha de resultar precisament lo
terme de aqueixa calamitat coneguda ab lo nom
de emigració.

Y ben mirat podria succehir aixís mateix. No
's comprén que cap barceloní emigri, deixant las
cosas tal com están.

Per més que la miseria se 'ns xucli, tothom se
quedarà á Barcelona, may siga sinó pèl gust de
veure com D. Francisco presenta 'ls comptes de
la Exposició... y sobre tot los del seu viatge de
recreo.

¡Es tan poderosa la malehida curiositat!

De l' allocució aludida:

...Os rogamos á todos, propietarios, industria-
les, artistas y obreros,

que con tan oportuna *ocasión*
demostréis concurriendo a dicha *recepción*
que no en vano ha dado fama a los barceloneses la *reputación*
de hidalgos y agradec dos.

Una mala imitació del *Fra Anselm*.

Y arribá 'l día senyalat per las sagradas escrip-
turas.

Era 'l diumenje y *sin embargo* estava seré. Un
sol de gloria brillava en lo cel... y en tant las *cla-*
ses agradecidas, tots los que viuhén al escalf de
la lloca municipal ó 'ls qu' esperan viurehi, bri-
llavan en l' andén de la estació de Zaragoza.

Se sentí un xiulet. Era la locomotora, que com
á filla del progrés prenia la representació de la
majoría del poble barceloní.

Arribá 'l tren y 's deixá veure 'l gran home.

Un aplauso desmayat, un ¡visca! apenas res-
post, mitja dotzena de abraçadas més ó menos
leals la corresponent brometa del Sr. Fontro-
dona, que ab los anys no pert lo bon humor, un
petit descans en un dels salóns d' espera, y en
marxa.

Setanta ó vuytanta carruatjes, alguns ab dos
personas no més, altres sense ningú, formavan
la comitiva que tenia més aspecte d' enterro que
d' entrada triunfal.

Per dirigir-se al *Hôtel de ville*, may tan *hôtel* com ara, prengueren lo camí més curt.

Durant lo trànsit ni una sola demostració de simpatia, quan menos d'entusiasme.

Los mateixos comparsas encarregats de entusiasmar-se se sentiren invadits p' l glàs de aquella indiferencia.

Lo termómetro marcava 35°; pero 'l cor dels admiradors del gran personatge estava sota zero.

Al penetrar en la casa gran, un dels firmants de la allocució deya ab lo personatge de una coneguda sarsuela:

«Esta vez nos ha salido un poquito desigual.»

Més al fi alló havia de acabar de una manera ó altra, y 'ls obsequiants y l' obsequiat se repartiren una tanda de *bolados* en lo saló de cent (Se nyor caixista: saló de cent, es á dir de 100. No s' equivoqui, no hi posi *decent*).

Allá sota de aquelles voltas immortalizadas pels ilustres concellers, que sigueren sempre modelo de austeritat de sencillés y de bon sentit, se enjegaren los xorros de una eloqüencia brufada com los bunyols de vent.

Allí exposá l' ilustre, los portentosos resultats del seu viatge.

Prenguem uns quants pessichs del seu discurs.

«Ans qu' expressar la gratitud que per vosaltres sento, permeteume demostrar la que m' inspiren «aquellas provincias que han saludado con entusiasmo el glorioso estandarte de las *barras catalanas*.»

Després de tants ápats ¿de qué havia de parlar sinó de las *barras*?

«Aque las provincias proclaman muy a'to que Barcelona es la honra de España, que Barcelona marcha á la cabeza de todas las provincias en la obra patriótica de regenerar al país por *medio del trabajo*.»

¿Per medi del treball ó per medi del toballó?

Després de aquest exordi, qu' es com si diguessem l' *hors d' oeuvre* del ápat oratori: (rabets, mantega y olivetas) ve la part substanciosa.

«No hemos hecho ninguna cosa extraordinaria.»

Per lo vist un parell de mesos de xirinolas no tenen res de particular.

«El camino recorrido estaba expedito, era un camino de flores.»

De manera qu' ell no ha tingut més que ajupirse y omplir la cistella.

Y l' ha omplerta ab l' aprobació del plan de reforma del antich casco de la ciutat. Perque ara ja está aprobat; ja no més falta realisar-lo, res, una friolera.

Al any 74 (fa 15 anys) va obrir ell mateix lo carrer de Bilbao... y ab 15 anys s' han fet catorze ó quinze casas.

L' any passat va obrir lo mateix carrer encare que ab nom diferent per la plassa dels Encants, y ab 15 mesos s' ha tirat una casa á terra.

Ara ja no més falta 'l tros del mitj. Res, es cosa de bufar y obrir vías.

Pero diuhen los inteligents que hi ha un article á la ley que fa completament ilusoria la expropiació de las fincas, desde 'l moment que s' obliga á l' empresa constructora á depositar la suma fixada pèl pérít dels propietaris siga la que siga, en tant se resolt l' expedient d' expropiació.

¿Ha resolt aquest conflicte l' home que acaba de recórrer un camí de flors?

Y si avants d' emprendre la reforma de la ciutat, es precis emprendre la reforma de la ley d' expropiació ¿cóm s' atreveix á dir que la cosa está aprobada, y á punt de solfa?

Per aquest viatge no necessitava alforjas.

Lo mateix podém dir per lo que respecta á la Plassa de Catalunya. «La Plassa de Catalunya está aprobada.» (Grans aplausos.)

Pero á continuació ve la galleda d' aygua:

«No es ya cosa del gobierno, es de Barcelona y si nos quedamos sin plaza, culpa nuestra será.»

Es á dir: sobre aquest punt porto també 'ls pappers mullats... de *xampany*.

¿Qué ha conseguit en definitiva 'l Catalá ilustre durant son llarch viatge?

Una subvenció de 1,500 pessetas per l' Ateneo Obrero, un baixador en la línea de Tarragona que se situará á l' esquerra del Ensanche, y mitja dotzena de quadros.

De segur que ab lo que ha gastat se'n haurían pogut comprar una dotzena y no deuríam res á ningú.

Lo qu' es aquesta vegada ni tan siquiera s' han cubert las apariencias.

De tants projectes y beneficis no queda més que una casa: *el apeadero*.

Es hora de que diguém á D. Francisco:

—*A péese V.*

Pero ell, sense darse per convesut, exclama ab estil misteriós digne de la Biblia:

«Yo os digo sin embargo que lo que ahora no os digo, ni os puedo decir, dentro de poco lo veréis traducido en hechos.»

—Y yo os digo, D. Francisco, que ja estém

A CAL APOTECARI.



—¿Vol dir que ab aquesta cosa se 'm curará tot?—Filleta, jo únicament li puch dir que aixó val mitja pesseta.

cansats de romansos, y de viatjes de recreo, y de gastos inútils, y de bombos ridículs y de projectes descabellats. En una parau'a, D. Francisco, ja pot tornar-se'n al llit que aixó es la lluna.

Dos concerts ha donat l' eminent guitarrista Tárrega, l' un en el *Veloz Club* y l' altre en el *Círculo de la Unión mercantil*.

En un y altre doná probas de la seva habilitat pasmosa, no igualada fins ara per cap més concertista.

Tárrega es una verdadera eminencia musical.

A Madrid lo batalló de ingeniers está fent experiments de aerostació.

Me temo que tots los militars se disputarán las plassas en lo globo.

B'n mirat es aquesta l' única manera d' ascendir depressa.

Bottessini ha mort á l' edat de 66 anys.

Encare recordém los concerts que havia donat á Barcelona farà cosa de 25 anys. Abrahamat ab lo contrabaix ne treya sonidos inverossímils, suaus com los del violí, pastosos com los del *violoncello*.

—Es un home—deya un admirador seu—que tocant sempre 'l contrabaix no se li pot dir may que toqui 'l violón.

La gran qüestió pendent de la resolució del consistori es la que 's refereix al cambi de nom del carrer de 'n Cuch.

Facents y cents anys que 'l carrer se titula aixís mateix, y fins avuy, los propietaris de las casas en ell situadas no han comensat á fer escarafalls.

—¡Carrer de 'n Cuch!—¡Ex!...

La cosa podria arreglar-se fàcilment.

Podria substituir-se la *u* de Cuch per dugas *oo*, y llavors tindriam lo carrer de Cooch, lo nom del célebre explorador que morí á la Nova Zelanda víctima dels salvatjes.

Y com Cooch, en inglés se pronuncia Cuch, s' hauria fet un cambi per la vista y no s' hauria fet per las orelles.

Saben que ha tornat de París y Londres, lo conegut fotógrafo Sr. Esplugas portant los últims adelantos de l' art que ab tanta perfecció cultiva.

Ha parlat lo fondista de Granada

Deyan allí sobre si la comisió del Ajuntament de Barcelona havia gastat tant ó quant, y 'l fondista ha dit lo que feya 'l cas per medi de un comunicat insert en los periódichs.

«Durant los vuit díes que han estat á casa mèva—diu lo fondista—han gastat 17,612 rals per de menjar y hospedatge.»

La cosa vé á sortir á uns 268 rals per diaris barba. ¿Y encare hi ha barcelonins que pensan emigrar á Buenos Ayres?

No siguin burros: aguántinse fermes y esperin. Un día ó altre serán arcaldes ó regidors, un día ó altre farán viatjes de recreo. Un día ó altre anirán á Granada.

En una de las últimas sessions del Ajuntament va acordarse crear cinch plassas novas de guardias municipals montats.

Aixó es lo que 's necessita, molts municipals de caball.

Per rodejar la casa gran, y apenas se vegi la sombra de un acreedor tirarli la caballería á sobre.



A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA 1.^a—*Ra-mi-ro*.
2. ID. 2.^a—*Na-ti-lla*.
3. ANAGRAMA.—*Llástima-Malaltis*.
4. MUDANSA.—*Neu-Deu-Feu-Seu-Peu-Meu*.
5. TRENCA-CLOSCAS.—*Constantinopla*.
6. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Benicarló*.
7. ROMBO.—

G
P A L
P A L L A
G A L L I N A
L L I M A
A N A
A

8. GEROGLÍFICH.—*Per sansins á Sans*.



XARADAS.

I.

A MON AMICH R. F. (*Picio Adan y Companyia*.)

Sense tenir ganas gayres de fer res, te descriuré mon desgraciat viatge de Barcelona á Buenas Ayres.

Ja sabs tu que ab lo *Cebolla* vareig embarcarme al port, pero, alló no es cap vapor, noy, alló semblava una olla.

FLORS.



—¿Vol una flor?—No, senyora,
—Miri que 'n tinch de divinas...
—Ja ho sè; pero las flors vostras diuen que tenen espinas...

LOPEZ-EDITOR. Llibreria Espanyola. Rambla del Mitj, núm. 20, BARCELONA.

Últimas publicaciones.

Novedades literarias.



TEORIAS MODERNAS

DE

LA FÍSICA

UNIDAD DE LAS FUERZAS MATERIALES

Coleccion de artículos por D. JOSÉ ECHEGARAY

Un tomo en 8.º, Ptas. 4.

LA PRENSA ESPAÑOLA

ESTUDIO COMPARATIVO DE UN COSMOPOLITA
por ERNESTO BARK

Un tomo en 8.º, Ptas. 1.

ANDRÉ THEURIET

LA BODA DE GERARDO

Un tomo en 8.º, Ptas. 2'50.

OCTAVIO FEUILLET

EL DIVORCIO DE JULIETA
CARIBDIS Y SCILA
EL CURA DE BOURRON

Un tomo en 8.º, Ptas. 1'50.

Quadern Onse—Cants XXIV y XXV

DE

LA GRAN EXPOSICIÓN

PER J. MOLAS Y CASAS

Preu: Ptas. 0'50

Se regala aquest quadern al que presenta 'ls deu anteriors.

BIBLIOTECA INOCENTE

- | | | |
|-----|------------------------------|------------|
| 1.º | EL MONTE BAJO. | Ptas. 0'50 |
| 2.º | UN GOLPE DE GRACIA. | » 0'50 |
| 3.º | MONTAR Á LA INGLESA. | » 0'50 |
| 4.º | APROXIMACIONES. | » 0'50 |

BENITO PEREZ GALDÓS

TORQUEMADA EN LA HOGUERA

El artículo de fondo.—La mula y el buey.—La pluma y el viento.—La conjuración de las palabras.—Un tribunal literario.—La princesa y el granuja.—Junio.

Un tomo en 8.º, Ptas. 3.

LA CUESTION DEL DIVORCIO

POR

ALEJANDRO DUMAS, hijo

Traducida de la 14.ª edicion francesa, por AMANCIO PERATONER

Un tomo en 4.º, Ptas. 4.

PAUL DE KOCK

LAS MUCHACHAS DE TRASTIENDA — Tomo 2.º — Ptas. 0'50.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo, ó bè en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém de extravios, no remetent ademés 3 rals pèl certífeat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixa s.

Com me van tractar pèl viatge
ni te ho vull pas explicar:
sols puch dir que 'm van tractar
com de familia.. salvatge.

Vaig marxá ab cinquanta duros
y ab un mes de se aquí dalt
me trobo sols ab un ral
mollas de pá y mitjos puros

Tan *dos-quart* mon vestit es
que ja casi semblo un pobre
y tot quant jo porto á sobre
ja no te forma de res.

Hi *hu-quarta* en molts puestos ja
per veure si feyna 'm davan
y per tot me contestavan:

—Deu vos fassi bè, germá.

Molts homes corren per 'quí
si l' un *total* l' altre més
y van seguint los carres
sens poguer menjá un bocí.

Cada dia vapors plens
van arribant d' emigrants
y entre aquests molts cataláns
desembarcan com á bens.

Avuy mateix ha arribat
la *tres-hu* de uns amichs meus,
y al veurem se 'm tirá als peus
implorantme caritat.

Avuy hi vist dos mossetas
del país, com un fil d' or,
pero sense rals ni humor
noy, no estich pas per brometas.

Si alguna broma hi gastat
á alguna nena ó senyora,
fugen de la mèva vora
creyentse que estich *tocat*.

Ja veus donchs, com aquí está
y si tú 't veus ab prou manya
per poguerthi guanyá 'l pá
lo qu' es jo aviat torno á Espanya
montat dalt de un bacallá.

J. STARAMSA.

II.

—*Dos* al mirarte tan pobre
'm *prima* pensá al moment
que passarem eixa vida
menjant *total* y pá sech.

V. ANDRÉS.

ANAGRAMA.

—Qué sab ahont s' está l' Eudalt,
vosté, Sr. Solanot?

—No ho sé del cert; pero 'm *tot*
qu' está al carrer de *Total*.

J. USON.

MUDANSA.

Lo Sr. *Tot* tè una filla
que ab gran afany y delit
traballa y *tot* día y nit,
no 's creguin, roba senzilla.

Y ara quan tè un arrebató,
tot molt, y ningú ho diría,
mes crech que li passaría
ab un *tot* fresch, bó y... barato,

MUT XERRAIRE.

TRENCA-CLOSCAS.

ELISA JAN DE RIPOLL.

OLOT.

Formar ab aquestas lletras lo titul de una sarsuela
castellana.

J. COCA Y COCA.

CONVERSA.

—Ola, Joan

—¿Qué tal, Pep?

—Sabs si vol vení al ball en Martí?

—Vol y no pot, porque ha de anar al teatro ab la dona.

—¿A quín teatro?

—Búscaho; entre 'ls dos ho hem dit.

UN BUTIFLER.

GEROGLÍFICH.

LO

MEEE

100 RICH

É. É. É.

ROSSINYOL.

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23

DOS QUE HI VAN.



—¿Cóm ho farém á París

sense sapigué 'l francés?

—¿No sabs qué diu lo *Tenorio*?

Con *oro*...—Prou: ja t' hi entés.